

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت ۲۰۱

لایحه حمایت از ایرانیان خارج از کشور

کمیسیون های ارجاعی

امنیت ملی و سیاست خارجی	اصلی:
-	فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۶۲۶۹۵/۱۰۶۳۸۴

تاریخ: ۱۴۰۳/۷/۱۷

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه حمایت از ایرانیان خارج از کشور که بنابه پیشنهاد در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۸ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

مسعود پزشکیان

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

(در اجرای ماده «۱۳۷» قانون آیین‌نامه داخلی مجلس)

به منظور تقویت حمایت حقوقی، قضائی و سیاسی از ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آنها در زمینه‌های اقتصادی، فرهنگی و علمی از طریق تسهیل تردد به داخل کشور و سرمایه‌گذاری اقتصادی و جذب آنها در مراکز آموزشی و پژوهشی و دسترسی به خدمات دولت الکترونیک، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه : لایحه حمایت از ایرانیان خارج از کشور

ماده ۱- در این قانون اصلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- ایرانیان خارج از کشور: اشخاصی که تابعیت ایرانی دارند و محل اقامت آنها خارج از کشور است.

۲- دستگاههای اجرائی: دستگاههای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ و ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵

ماده ۲- دولت مکلف است جذب آن دسته از ایرانیان خارج از کشور را که براساس تعریف سند راهبردی کشور در امور نخبگان مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، نخبه علمی و صاحب استعداد برتر شناخته می‌شوند به مراکز آموزشی و پژوهشی، شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و سایر دستگاههای اجرائی، در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تسهیل کند.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور (مسئول) با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، امور خارجه و دادگستری و سایر دستگاههای اجرائی ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳- دستگاههای اجرائی مکلفند در چهارچوب وظایف و اختیارات خود، اقدامات لازم را برای تسهیل فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری ایرانیان خارج از کشور در داخل کشور، از جمله در قالب شرکتها یا مؤسسات دانش بنیان و اشتغال آفرین، فراهم کنند.

وزارت امور خارجه نسبت به شناسایی و معرفی ایرانیان خارج از کشور دارای استعداد، برای بهره‌مندی آنان از امکانات و ظرفیت‌های داخلی اقدام می‌کند.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرائی این ماده و تسهیل ورود سرمایه‌های ایرانیان خارج از کشور، ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (مسئول) با همکاری وزارتخانه‌های امور خارجه، صنعت، معدن و تجارت و دادگستری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاونت حقوقی رئیس جمهور، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و سایر دستگاههای اجرائی ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- وزارت امور خارجه می‌تواند حسب ضرورت، با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، دفتر تسهیل سرمایه‌گذاری را در سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران تأسیس کند و گزارش عملکرد این بخش را به صورت سالانه به شورای عالی موضوع ماده (۱۴) این قانون ارائه کند. آیین‌نامه اجرائی این

تبصره ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور خارجه (مسئول) با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور و سازمان اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با همکاری وزارت امور خارجه و سایر دستگاههای اجرائی ذی‌ربط و در چهارچوب استانداردهای امنیت نرم افزار و شبکه کشور، دسترسی ایرانیان خارج از کشور به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند را فراهم سازد.

ماده ۵- وزارت امور خارجه مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تهیه بانک اطلاعات ایرانیان خارج از کشور و برقراری ارتباط با آنها اقدام کند.

ماده ۶- قوه قضاییه مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون با ایجاد سامانه، شکایت‌های ایرانیان خارج از کشور و تقاضاهای عفو موضوع ماده (۹۶) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ آنها را که توسط محاکم قضایی ایران محکوم شده‌اند، مورد بررسی و اقدام قرار دهد.

ماده ۷- به منظور تسهیل استیفای حقوق اتباع ایرانی آسیب دیده در قلمرو کشورهای خارجی و کمک به آنها در حفظ اموال، منافع و مالکیت فکری و به خصوص حفظ منافع کودکان و نوجوانان، زنان، زندانیان و حفظ امنیت مراسلات قضایی و غیرقضایی، معاونت حقوقی رئیس جمهور مکلف است با همکاری وزارت امور خارجه و وزارت دادگستری، نسبت به راه اندازی سامانه خدمات حقوقی رسیدگی به درخواست‌های حقوقی ایرانیان خارج از کشور اقدام و پیگیری‌های لازم را در چهارچوب قواعد بین‌المللی و حقوق پیش‌بینی شده در معاهدات لازم‌الاجرای مربوط، انجام دهد و در صورت ضرورت در مراجع بین‌المللی و ذی‌صلاح اقامه دعوا نموده و گزارش سالانه اقدامات انجام شده را به شورای عالی موضوع ماده (۱۴) این قانون ارائه نماید.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط معاونت حقوقی رییس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- وزارت امور خارجه مکلف است بستر دسترسی ایرانیان خارج از کشور به خدمات مشاوره‌ای حقوقی را فراهم سازد.

ماده ۸- دولت در موارد ضروری، اقدامات حمایتی لازم از قبیل انتقال به محل امن و تأمین امکانات و خدمات درمانی و بهداشتی مورد نیاز را برای ایرانیان خارج از کشور از طریق نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران یا سازمان‌های بین‌المللی با استفاده از تسهیلات و کمک‌های بلاعوض یا مشارکت نهادهایی مانند هلال احمر و صلیب سرخ با هماهنگی دولت میزبان یا دولت ثالث و در چهارچوب حقوق بین‌الملل به عمل آورد. آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور خارجه (مسئول) و وزارتخانه‌های اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی، سازمان برنامه و بودجه کشور و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹- دولت مکلف است نسبت به حفظ و تقویت هویت ایرانی- اسلامی ایرانیان خارج از کشور و استمرار ارتباط فرهنگی آنها با سرزمین مادری، از جمله از طریق برقراری امکان آموزش ایران شناسی، خط و زبان فارسی و فرهنگ و هنر ایرانی برای کلیه ایرانیان خارج از کشور، اقدام کند. آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (مسئول) با همکاری وزارتخانه های امور خارجه، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و بنیاد ایران شناسی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۰- به منظور تسهیل تردد ایرانیان خارج از کشور، دولت موظف است با تشکیل هیأتی به ریاست نماینده وزارت امور خارجه، از طریق ایجاد سامانه اعلام، امکان اطلاع ایرانیان خارج از کشور متقاضی اعلام از آخرین وضعیت امکان تردد به کشور را که مبنای رفتار دستگاه های اجرائی با اعلام کنندگان خواهد بود، فراهم نماید. آیین نامه اجرائی این ماده در خصوص اعضای هیأت و سایر موارد لازم، ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور خارجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۱- آن دسته از ایرانیان خارج از کشور که تا زمان لازم الاجرا شدن این قانون به طور غیرمجاز از کشور خارج شده باشند، در صورت بازگشت به کشور، مشمول مجازات موضوع مواد (۳۴) و (۳۵) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ نمی شوند.

ماده ۱۲- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ الحاق می شود:

تبصره- برای فرزندان کمتر از (۱۸) سال، بانوان ایرانی که پدر آنان در خارج از کشور اقامت قانونی داشته لکن به علت غیبت پدر یا امتناع غیرموجه وی از رضایت نامه، نمایندگی قادر به تکمیل مدارک از حیث اجازه پدر نمی باشد، به درخواست مادر با تشخیص رئیس نمایندگی، گذرنامه با درج محل اقامت فرزند در خارج صادر می گردد. نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور در صورتی که به دلایلی صدور گذرنامه با درج محل اقامت خارج از کشور را برای برخی از مشمولین این تبصره به مصلحت ندانند، مجاز خواهند بود با درخواست مادر، گذرنامه با محل اقامت ایران صادر نمایند.

ماده ۱۳- ماده (۹۸۹) قانون مدنی، به شرح زیر اصلاح و تبصره ماده مذکور ابقاء می شود:

ماده ۹۸۹- هر تبعه ایرانی که بدون رعایت مقررات قانونی بعد از تاریخ ۱۲۸۰ هجری شمسی تابعیت خارجی تحصیل کرده باشد، تابعیت خارجی او کان لم یکن بوده و تبعه ایران شناخته می شود.

ماده ۱۴- به منظور ساماندهی، حفظ هویت ایرانی - اسلامی، دفاع از حقوق و جلب سرمایه ایرانیان خارج از کشور، شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور به ریاست رئیس جمهور و با حضور و زیران کشور، امور خارجه، فرهنگ و ارشاد اسلامی، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و

فناوری، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دادگستری و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، معاون رییس جمهور در امور زنان و خانواده، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور، رییس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، معاون ذی ربط رییس ستاد کل نیروهای مسلح، رییس سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، دادستان کل کشور، رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مدیر حوزه‌های علمیه و رییس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) تشکیل می‌شود.

تبصره - دبیر شورای یادشده وزیر امور خارجه و محل استقرار دبیرخانه آن، وزارت امور خارجه است.

ماده ۱۵- به منظور ایجاد شبکه پایدار از متخصصان، نخبگان، سرمایه‌گذاران و کارآفرینان برتر ایرانی داخل و خارج کشور، توسعه بین‌المللی و صادرات شرکتهای دانش بنیان، فناور و خلاق، صندوق نوآوری و شکوفایی مجاز است نسبت به سرمایه‌گذاری مشترک (همسرمایه‌گذاری) با سرمایه‌گذاران ایرانی مقیم خارج کشور در طرحهای دانش‌بنیان ایرانی داخل یا خارج کشور با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت امور خارجه اقدام کند.

ماده ۱۶- دولت مکلف است به منظور افزایش مشارکت و تعامل دانشگاهها، مراکز تحقیقاتی، شرکتهای دانش‌بنیان و نهادهای غیردولتی با متخصصان ایرانی مقیم خارج، مشوقها و امتیازات ویژه در قالب طرحهای مشترک تعیین کند.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط بنیاد ملی نخبگان با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، بهداشت درمان و آموزش پزشکی و امور خارجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

رئیس جمهور

وزیر دادگستری

وزیر امور خارجه

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح

قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه حمایت از ایرانیان خارج

از کشور تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص:	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق:	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال:	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه:	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد:	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب:	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجه:	☐ است ☒ نیست
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ:	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

-

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام:	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد

دارد ☐	ندارد ☒	۵ طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۶ طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۷ طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۸ طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۹ طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۰ طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۱ طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

-

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

-

-

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱) :

نظر اداره کل مربوطه طرح/لایحه جاری دارای سابقه نمی باشد.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی